

အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေပြဋ္ဌာန်း

အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ

(၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၂၃။)
၁၃၇၆ ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၇ ရက်
(၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၄ ရက်)
ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း (၁)

အမည်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

- ၁။ ဤဥပဒေကို အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
- ၂။ ဤဥပဒေအရ အောက်ဖော်ပြပါ အကြမ်းဖက်မှုကို ကျူးလွန်သူ၊ ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်သူ၊ အားပေးသူ၊ လှုံ့ဆော်သူ သို့မဟုတ် ကြံရာပါအဖြစ် ဆောင်ရွက်သူများအပေါ် စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်-
  - (က) မည်သူမဆို နိုင်ငံတော်အတွင်း ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှု၊
  - (ခ) မြန်မာနိုင်ငံသားကဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်တွင် အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်ရသည့် နိုင်ငံခြားသားကဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့တစ်ဦးဦးအပေါ် တွင်ဖြစ်စေ ပြည်ပတွင်ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှု၊
  - (ဂ) အများပြည်သူ၏ လုံခြုံရေးကိုဖြစ်စေ၊ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်ကို ဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကအတွက် အရေးကြီးသော အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံပိုင်အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးစေရန် ပြုလုပ်မှုများ၊
  - (ဃ) အကြမ်းဖက်မှုကို ကျူးလွန်သော သို့မဟုတ် ကျူးလွန်မည် ဖြစ်သော အကြမ်းဖက်သမား တစ်ဦးဦးကိုဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ အားပေးကူညီရာရောက်သော ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု၊
  - (င) ပြည်ပရှိ နိုင်ငံပိုင်အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ သံရုံးနှင့်ကောင်စစ်ဝန်ရုံး အပါအဝင် သံတမန်ဆိုင်ရာရုံးများကိုလည်းကောင်း ကျူးလွန်သည့်အကြမ်းဖက်မှု၊
  - (စ) တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ နိုင်ငံတော်အတွင်း မှတ်ပုံတင်ထားသော ရေယာဉ်၊ လေယာဉ်နှင့် အခြားစက်တပ်ယာဉ်တစ်ခုခုပေါ်တွင် ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှု၊
  - (ဆ) ပြည်တွင်းမှဖြစ်စေ၊ ပြည်ပမှဖြစ်စေ ပြေးဆွဲသော သို့မဟုတ် ငှားရမ်းထားသော ရေယာဉ် သို့မဟုတ် လေယာဉ်နှင့် အခြားစက်တပ်ယာဉ်တစ်ခုခုပေါ်တွင် အမှုထမ်းပါသည်ဖြစ်စေ၊ မပါသည်ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံသား သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်ရသော နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် ယင်းတို့ပိုင်အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့က ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှု၊
  - (ဇ) နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိနေသော အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်သည့်ဟု စွပ်စွဲခြင်းခံရသူအား သက်ဆိုင်ရာပြည်ပ နိုင်ငံသို့ တရားခံလွှဲပြောင်းပေးရန် တောင်းဆိုချက်ကို ခွင့်မပြုသည့်အခါ ထိုသူကကျူးလွန်ခဲ့သည့် အကြမ်းဖက်မှု၊
  - (ဈ) နိုင်ငံတော်အတွင်း အခြေပြု၍ နိုင်ငံတော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အခြားနိုင်ငံများကိုသော်လည်းကောင်း ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများ၊
  - (ည) နိုင်ငံတော်၏ မြေပြင်၊ ရေပြင်၊ လေပြင်၊ ပိုင်နက်နယ်မြေနှင့် ကမ်းလွန်ရေတိမ်ပိုင်းတို့တွင် ကျူးလွန်သည့်အကြမ်းဖက်မှုများ၊
  - (ဋ) နိုင်ငံတော်၏ နေရာတစ်ခုခုမှ ပိုင်နက်ပင်လယ်ပြင်ပကို ဖြတ်သန်း၍ နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ အခြားနေရာတစ်ခုသို့ သွားလာသော သို့မဟုတ် ခရီးစဉ်အတိုင်း ခုတ်မောင်းသွားလာသော ရေယာဉ်များဖြစ်စေ၊ ထိုရေယာဉ်များကိုဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်၏ နယ်နိမိတ်ပြင်ပ၌ နိုင်ငံတော်နှင့် နယ်နိမိတ်ချင်းကပ်လျက်ရှိသော အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ နယ်နိမိတ်မျဉ်းနှင့်ကပ်လျက် ဖြတ်သန်းသွားလာသော ရေယာဉ်ကဖြစ်စေ၊ ထိုရေယာဉ်များကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှု။
- ၃။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါ အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်-
  - (က) နိုင်ငံတော်ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ဆိုသည်။
  - (ခ) အကြမ်းဖက်မှု ဆိုသည်မှာ အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ပြုလုပ်မှုနှင့် ပြုလုပ်ရန် ပျက်ကွက်မှုများကို ဆိုသည်-
    - (၁) အခန်း (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော မြို့ပြလေကြောင်း ပျံသန်းရေးနှင့် လေဆိပ်တို့ကို ဥပဒေနှင့် မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်သည့်ဖြစ်မှု၊
    - (၂) အခန်း (၅) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကိုယ်စားလှယ်များအပါအဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျူးလွန်သည့် ပြုလုပ်မှု၊
    - (၃) အခန်း (၆) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဓားစာခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျူးလွန်သည့်

- (၄) အခန်း (၇) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော နှုတ်ကပတ်များဖြင့် ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသံလိုက်ဖြင့်ပစ္စည်းနှင့် နှုတ်ကပတ်များ အဆောက်အအုံများနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ဖြစ်မှု၊
- (၅) အခန်း (၈) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပင်လယ်ရေကြောင်း သွားလာရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် ဥပဒေနှင့် မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်သည့်ဖြစ်မှု၊
- (၆) အခန်း (၉) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကမ်းလွန်ရေတိမ်ပိုင်းတွင် ရေအောက်သယ်ဇာတရာဇာဗေဒရေးအဆောက်အအုံကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် ဥပဒေနှင့် မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်သည့်ဖြစ်မှု၊
- (၇) အခန်း (၁၀) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အမှတ်အသားပြုလုပ်ထားသည့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျူးလွန်သည့်ဖြစ်မှု၊
- (၈) အခန်း (၁၁) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အကြမ်းဖက်ပိုးမွှားတိုက်ခိုက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျူးလွန်သည့်ဖြစ်မှု၊
- (၉) အခန်း (၁၂) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းထောက်ပံ့မှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ဖြစ်မှု၊ အများပြည်သူ၏ လုံခြုံရေးကိုဖြစ်စေ၊ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်ကို ဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူ သို့မဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက် အရေးကြီးသော အခြေခံအဆောက်အအုံများကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံပိုင်အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုဖြစ်စေ ပြင်းထန်စွာ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးစေရန် ပြုလုပ်မှုများ၊
- (၁၀) ပြည်ပရှိ နိုင်ငံတော်ပိုင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်အစိုးရပိုင် အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ သံရုံးနှင့်ကောင်စစ်ဝန်ရုံးအပါအဝင် သံတမန်ဆိုင်ရာရုံးများကိုလည်းကောင်း ကျူးလွန်သည့်အကြမ်းဖက်မှု၊
- (၁၁) အကြမ်းဖက်သမားဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ လက်နက်နှင့်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ၊ ဇီဝဓာတ်နှင့် နှုတ်ကပတ်များ၊ လက်နက်များ၊ ပေါက်ကွဲစေတတ်သော လက်နက်ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် နှုတ်ကပတ်ဖြင့်ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်ပေးရန်၊ လွှဲပြောင်းပေးပို့ရန်၊ လက်ခံထိန်းသိမ်းပေးရန်၊ ထောက်ပံ့ရန် သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ရန် ကမ်းလှမ်းသည့် ပြုလုပ်မှုများ၊
- (၁၂) အများပြည်သူအတွင်း ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့မှုဖြစ်ပေါ်စေခြင်း၊ အစိုးရ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုအား ဥပဒေနှင့်မညီသည့် လုပ်ရပ်တစ်ခုခုကို အတင်းအကျပ်ပြုလုပ်စေခြင်း သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်အညီ ပြုလုပ်ရမည်ကို မပြုလုပ်ဘဲ ရှောင်ရှားစေခြင်းတို့ကို ရည်ရွယ်၍ အရပ်သားကိုဖြစ်စေ၊ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခတိုက်ပွဲဖြစ်နေသည့် အခြေအနေတွင် စစ်ပြိုင်မှု၌ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခြင်းမရှိသည့် အခြားသူတစ်ဦးဦးဖြစ်စေ သေစေရန် သို့မဟုတ် အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန်နှင့် အခြားပြုလုပ်မှုများ၊
- (၁၄) အကြမ်းဖက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အများပြည်သူ၏ ကျန်းမာရေးကိုဖြစ်စေ၊ ဘေးကင်းရေးကိုဖြစ်စေ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်စေ ဆိုးရွားစွာထိခိုက်စေသည့်အကြမ်းဖက်မှုများ၊
- (၁၅) အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင်ဖြစ်စေ သူတစ်ဦးဦးအား ပါဝင်စေရန် တိုက်တွန်းမှု၊ စည်းရုံးခိုင်းသွင်းမှု၊ ဝါဒဖြန့်မှု၊ စုဆောင်းရန် ပြုလုပ်မှုများ၊
- (၁၆) အကြမ်းဖက်အုပ်စုစည်းစည်း၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခုတွင် သိလျက်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်၊ တာဝန်ပေး၍ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်စေရန် ပြုလုပ်မှုများ၊
- (၁၇) အကြမ်းဖက်သမားဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ ဖမ်းဆီး၍ အရေးယူခြင်းမပြုနိုင်စေရန် သို့မဟုတ် လွှတ်မြောက်စေရန် အလို့ငှာ ထိမ်ချန်ခြင်း သို့မဟုတ် သိလျက်နှင့် ခိုလှုံခွင့်ပေးခြင်း၊ ပုန်းအောင်းခွင့်ပေးခြင်း၊ ယာယီတည်းခိုနေထိုင်ခွင့်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ဝှက်ထားခြင်းပြုလုပ်မှုများ၊
- (၁၈) အကြမ်းဖက်သမားဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခု၏အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ အဆောက်အအုံနှင့် နေရာတစ်ခုခုကို အသုံးပြုခွင့်၊ စုဝေးခွင့်၊ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခွင့်ပေးရန်၊ အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးရန် သို့မဟုတ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရန် ပြုလုပ်မှုများ။

(ဂ) ရေအောက်သယ်ဇာတရာဇာဗေဒရေး အဆောက်အအုံ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်၏ ကမ်းလွန်ရေတိမ်ပိုင်းတွင် ရေအောက်

- (ဃ) အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ပစ္စည်းများ ဆိုသည်မှာ အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသည့်အကျိုးအမြတ်များ၊ အကြမ်းဖက်မှု တစ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုနေသည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုလိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ၊ အကြမ်းဖက်သမား သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခု အသုံးပြုခဲ့သည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုနေသည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုလိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ၊ အကြမ်းဖက်သမား သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခု သို့မဟုတ် အဆိုပါအုပ်စု၏ ကိုယ်စား အခြားသူတစ်ဦးဦးက ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်ထားသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ၊ အကြမ်းဖက် အုပ်စုတစ်ခုခုအား ထောက်ပံ့ရန် သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှု တစ်ခုခုအား ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စုဆောင်းခဲ့သည့်ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများနှင့် အဆိုပါငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများမှ ဆင့်ပွားဆင်းသက်လာသည့် ငွေကြေးနှင့် အကျိုးအမြတ်များကို ဆိုသည်။
- (င) လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန် ဆိုသည်မှာ မြေပြင်မှ လေယာဉ်ထွက်ခွာမီ အမှုထမ်းများ လေယာဉ်ပျံသန်းရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်ချိန်မှစ၍ လေယာဉ်ဆင်းသက်ပြီး ၂၄ နာရီ ကြာသည်အထိ ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော အချိန်ကာလကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် လေယာဉ်ပျံသန်းချိန် တစ်လျှောက်လုံး ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသည့် အချိန်ကာလလည်း ပါဝင်သည်။
- (စ) အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဆိုသည်မှာ အများပြည်သူ အကျိုးငှာ အများပြည်သူပိုင်အနေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင် အနေဖြင့်ဖြစ်စေ အသုံးပြုသော၊ ရယူထားသော၊ ဖြည့်ဆည်း ထောက်ပံ့ပေးသော သို့မဟုတ် ဖြန့်ဖြူးပေးသောရေ မိလ္လာအညစ်အကြေး၊ စွမ်းအင်၊ လောင်စာ၊ ကုန်းလမ်း၊ ရထားလမ်း၊ ရေကြောင်းလမ်း၊ တံတား၊ လေဆိပ် သို့မဟုတ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးစသည့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို ဆိုသည်။
- (ဆ) နိုင်ငံပိုင် အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်၏ကိုယ်စားလှယ်၊ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဥပဒေပြုရေး သို့မဟုတ် တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့ဝင်များ၊ နိုင်ငံတော်၏ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းများ သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အစိုးရဌာနအချင်းချင်း ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများ မှ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းများအတွက် ယင်းတို့၏ တရားဝင်တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ယာယီ သို့မဟုတ် အမြဲတမ်းနေထိုင်သော အဆောက်အအုံ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသောယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတို့ကိုဆိုသည်။
- (ဇ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ် ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့ ပြည်ပနိုင်ငံတစ်ခုခုမှ မည်သည့်အချိန်အခါ၌မဆို ရောက်ရှိနေသည့် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကို ဆိုသည်-
  - (၁) သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံ၏ အကြီးအကဲ၊ နိုင်ငံ၏ အကြီးအကဲ ကဲ့သို့ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်သောအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်၊ အစိုးရအဖွဲ့အကြီးအကဲ၊ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးနှင့် သံတမန်များ၊
  - (၂) ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) ပါ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်အတူ လိုက်ပါသော ယင်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၊
  - (၃) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်အညီ အထူးအကာအကွယ် ရထိုက်ခွင့်ရှိသော သံတမန်ကိုယ်စားလှယ်များ အပါအဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ကိုယ်စားလှယ်၊ အရာရှိတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် အစိုးရအချင်းချင်း ဖွဲ့စည်းထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခု၏ အရာရှိ သို့မဟုတ် အခြားကိုယ်စားလှယ်။
- (ဈ) ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့်နှုတ်ကပတ်လက်နက် ဆိုသည်မှာ ဇီဝလက်နက်၊ ဓာတုလက်နက်နှင့် နှုတ်ကပတ်လက်နက်တို့ကို ဆိုသည်။
- (ည) ဇီဝလက်နက် ဆိုသည်မှာ အောက်ပါပစ္စည်းကိရိယာတစ်မျိုးမျိုးကို ဆိုသည်-
  - (၁) ရောဂါဖြစ်ပွားရန် ကာကွယ်ရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ အန္တရာယ်ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ အခြားငြိမ်းချမ်းသော ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ဖြစ်စေ မှန်ကန်ကြောင်းထင်ရှားပြသမှုမရှိဘဲ မူလအနေအထား သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်မှု နည်းလမ်းအရ မည်သည့်ပုံသဏ္ဍာန်၊ မည်သည့် အရေအတွက် မဆိုရှိသည့် အဏုဇီဝပစ္စည်း၊ အခြားဇီဝပစ္စည်းနှင့် အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော ပစ္စည်းများ၊
  - (၂) ရန်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်များအတွက်ဖြစ်စေ၊

လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများအတွက်ဖြစ်စေ အဆိုပါ အကျဇီဝပစ္စည်း၊ အခြားဇီဝပစ္စည်း သို့မဟုတ် အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော ပစ္စည်းများအသုံးပြု ရန် ဒီဇိုင်းပုံစံရေးဆွဲပြုလုပ်ထားသော လက်နက်များ၊ ပစ္စည်းကိရိယာများ သို့မဟုတ် သယ်ဆောင်သည့် ပစ္စည်းများ။

(၄) **ဓာတုလက်နက်** ဆိုသည်မှာ အောက်ပါ အဆိပ်အတောက် ဓာတုပစ္စည်းများ၊ လက်နက် ပစ္စည်းကိရိယာများ အတုတကွ ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ တသီးတခြားစီ ရှိသည်ဖြစ်စေ ယင်းဓာတု လက်နက်ပစ္စည်းများကို ဆိုသည်-

(၁) စက်မှု၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ သုတေသန၊ ဆေးဝါးဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အခြားငြိမ်းချမ်းစွာ အသုံးပြုရေးအတွက် သော်လည်းကောင်း၊ အဆိပ်အတောက် ဓာတုပစ္စည်း များနှင့် ဓာတုလက်နက်များအား တိုက်ရိုက် ကာကွယ်ရေးအတွက် သော်လည်းကောင်း၊ ဓာတု အဆိပ် အတောက်ပစ္စည်းများဖြင့် အသုံးပြုမည့် စစ်ရေးကိစ္စများအတွက် သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်တွင်း ဆူပူအုံကြွမှုများအား နှိမ်နင်းရေးအတွက် သော်လည်းကောင်း အသုံးပြုရန် မရည်ရွယ်သည့် အဆိပ်အတောက် ဓာတုပစ္စည်းများ၊

(၂) ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) ပါ အဆိပ်အတောက် ဓာတုပစ္စည်း များဖြင့် လူကိုသေစေရန် သို့မဟုတ် ဘေးဥပဒ် ဖြစ်စေရန် အထူးစီမံ ထုတ်လုပ်ထားသည့် လက်နက် ပစ္စည်းများနှင့်ပစ္စည်းကိရိယာများ၊

(၃) ပုဒ်မခွဲငယ် (၂) ပါ လက်နက်ပစ္စည်းများ၊ ပစ္စည်း ကိရိယာများကို တိုက်ရိုက်အသုံးပြုရေးအတွက် အထူးစီမံထုတ်လုပ်ထားသည့် အခြားပစ္စည်း ကိရိယာများ။

(၅) **ဇူကလီယားလက်နက်** ဆိုသည်မှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကျဉ်းချုပ်စည်းကမ်းချက်များ ပြုစုထားသော ဇူကလီယား ခြပ်ပစ္စည်းများအား ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးမှု ပဋိညာဉ်စာချုပ် ၁၉၈၀ ပါ အခန်း (၁)၊ အပိုဒ် ၁ (က) နှင့် (ခ) တွင် ဖွင့်ဆိုထားသည့် ဇူကလီယားခြပ်ပစ္စည်းများ ပါဝင်သော လက်နက်ကိုဆိုသည်။

(၃) **ပစ္စည်းကိရိယာ** ဆိုသည်မှာ မည်သို့သော ဇူကလီယား ပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်စေသည့် ပစ္စည်းကိရိယာ သို့မဟုတ် ရေဒီယို သတ္တိကြွခြပ်ပစ္စည်းကို ပျံ့နှံ့စေသော သို့မဟုတ် ဓာတ်ရောင် ခြည် ထုတ်လွှတ်စေသောပစ္စည်း၏ ဓာတ်ရောင်ခြည်ဆိုင်ရာ ဂုဏ်သတ္တိများကြောင့် သေဆုံးခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်အား

ပြင်းထန်စွာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရစေခြင်း သို့မဟုတ် ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြီးမားစွာ ပျက်စီးစေခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သော ပစ္စည်းကိုဆိုသည်။

(ပ) **ဇူကလီယားခြပ်ပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ ပလူတိုနီယံ-၂၃၈အိုင်ဆို တုပ်ပါဝင်မှု ၈၀% ထက်ပို၍ ပါဝင်သော ပလူတိုနီယံမှအပ ဖြစ်သော ပလူတိုနီယံ၊ ယူရေနီယံ - ၂၃၃၊ ပါဝင်ကိန်း မြင့်တင် ထားသော ယူရေနီယံအိုင်ဆိုတုပ် - ၂၃၃ သို့မဟုတ် ၂၃၅၊ သတ္တရိုင်း သို့မဟုတ် ကြွင်းကျန်သတ္တရိုင်းမှအပ သဘာဝ အလျောက်ဖြစ်ပွားလာသည့် ယူရေနီယံပါဝင်သည့် အိုင်ဆိုတုပ် အရောများ၊ ဖော်ပြပါ ခြပ်ပစ္စည်းတစ်မျိုး သို့မဟုတ် တစ်မျိုး ထက်ပို၍ ပါဝင်သော မည်သည့်ခြပ်ပစ္စည်းများကိုမဆို ဆိုသည်။

(က) **ရေဒီယိုသတ္တိကြွခြပ်ပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ ဇူကလီယားခြပ်ပစ္စည်း နှင့် အလိုအလျောက် ပြိုကွဲခြင်းဖြစ်နိုင်သော ဇူကလီယပ် များပါဝင်သည့် ရေဒီယိုသတ္တိကြွအရာဝတ္ထုများ (ယင်းဖြစ်စဉ် တွင် တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်မကပိုသော အိုင်းယွန်းဖြစ် ဓာတ်ရောင်ခြည် အယ်လဖာ၊ ဘီတာ၊ နယူထရွန်အမှုန်နှင့် ဂမ္မာရောင်ခြည်များ ထွက်ရှိပြီး) နှင့် ၎င်းတို့၏ ရေဒီယို သတ္တိကြွနိုင်သော သို့မဟုတ် ကွဲထွက်ခြင်းဖြင့် ဇူကလီယား စွမ်းအင်ထုတ်လွှတ်နိုင်စွမ်းသော ဂုဏ်သတ္တိများကြောင့် သေစေနိုင်ခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်အား အပြင်းအထန်နာကျင်စေ ခြင်း သို့မဟုတ် ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြီးမားစွာ ပျက်စီးစေခြင်းဖြစ်စေနိုင်သော ပစ္စည်းများကို ဆိုသည်။

(တ) **ဇူကလီယားအဆောက်အအုံ** ဟုဆိုရာတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သည် -

(၁) ရေယာဉ်၊ မော်တော်ယာဉ်၊ လေယာဉ် သို့မဟုတ် အာကာသယာဉ် တစ်မျိုးမျိုးပေါ်တွင် အဆိုပါယာဉ် များ ရွေ့လျားနိုင်ရေးအတွက် စွမ်းအင်ပင်ရင်းအဖြစ် အသုံးပြုရန် သို့မဟုတ် အခြားရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အသုံး ချရန် တပ်ဆင်ထားသော ဇူကလီယား ဓာတ်ပေါင်း ပို့အပါအဝင် ဇူကလီယားဓာတ်ပေါင်းဖိုများ၊

(၂) ရေဒီယိုသတ္တိကြွခြပ်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သိုလှောင် ခြင်း၊ အဆင့်ဆင့်ပြုပြင်စီရင်ခြင်း သို့မဟုတ် သယ်ယူ ပို့ဆောင်ခြင်းတို့အတွက် အသုံးပြုသည့်မည်သည့် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ သိုလှောင်ရုံ အဆောက်အအုံကို မဆို သို့မဟုတ် ယာဉ်စက်ပစ္စည်းကို မဆို၊

(၃) ဇူကလီယားခြပ်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ခြင်း၊ အဆင့်ဆင့် ပြုပြင်စီရင်ခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ သို လှောင်ခြင်း သို့မဟုတ် စွန့်ပစ်ခြင်းပြုသည့် အဆောက် အအုံများနှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာများ ပူးတွဲပါရှိ သည့် အဆောက်အအုံတစ်ခုကို ဆိုသည်။ ယင်း အဆောက်အအုံကို ပျက်စီးစေပါက သို့မဟုတ် နေ့နှင့်

ယှက်မှု ဖြစ်စေပါက သိသာများပြားသော ပမာဏရှိ သည့် ဓာတ်ရောင်ခြည် သို့မဟုတ် ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ခြပ်ပစ္စည်းများ ထုတ်လွှတ်စေနိုင်သည့် အဆောက် အအုံ။

(ထ) **အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဇူကလီယားခြပ်ပစ္စည်းသယ်ယူပို့ ဆောင်မှု** ဆိုသည်မှာ ဇူကလီယားခြပ်ပစ္စည်းကို မည်သို့ သောနည်းလမ်းဖြင့်မဆို စတင်တင်ပို့ရာနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ် ကို ကျော်လွန်၍ ပို့ဆောင်ရန်အလို့ငှာ ထိုနိုင်ငံမှ ကုန်တင်ပို့ သူ၏ အဆောက်အအုံ တစ်ခုခုမှ ထွက်ခွာမှုဖြင့် စတင်ပြီး အဆုံးသတ် အသုံးပြုမည့်နိုင်ငံရှိ ကုန်လက်ခံသူ၏ အဆောက် အအုံတစ်ခုခုသို့ ရောက်ရှိမှုဖြင့် အဆုံးသတ်ခြင်းကို ဆိုသည်။

(၃) **ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ အောက်ပါ ပစ္စည်းကိရိယာတစ်ခုခုကို ဆိုသည်-

(၁) သူတစ်ဦးဦးအား သေစေရန် သို့မဟုတ် အပြင်း အထန်နာကျင်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ အရာ ဝတ္ထုပစ္စည်းများအား ဆိုးရွားစွာ ပျက်စီးဆုံးရှုံး စေရန်သော်လည်းကောင်း ပုံစံရေးဆွဲထုတ်ထုတ် လုပ်သည့် သို့မဟုတ် စွမ်းအားရှိသည့် ပေါက်ကွဲ စေတတ်သော သို့မဟုတ် မီးလောင်စေတတ်သော လက်နက် သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကိရိယာ၊

(၂) အဆိပ်အာနိသင်ရှိသော ဇီဝပစ္စည်းများ၊ ဓာတု ပစ္စည်းများ၊ အဆိပ်အတောက်များ၊ အလားတူ ပစ္စည်းများ၊ ဓာတ်ရောင်ခြည် သို့မဟုတ် ရေဒီယို သတ္တိကြွ ခြပ်ပစ္စည်းများထုတ်လွှတ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူး ခြင်း သို့မဟုတ် ထိခိုက်မိစေခြင်းဖြင့် သူတစ်ဦးဦး အား သေစေရန် သို့မဟုတ် အပြင်းအထန်နာကျင် စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ အရာဝတ္ထုပစ္စည်းများအား ဆိုးရွားစွာပျက်စီးဆုံးရှုံးစေရန်သော်လည်းကောင်း ပုံစံရေးဆွဲ ထုတ်ထုတ်လုပ်သည့် သို့မဟုတ် စွမ်း အားရှိသည့် လက်နက် သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကိရိယာ။

(ခ) **ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ ပျော့ပျောင်းသော သို့မဟုတ် ဆွဲဆန့်လျှင် ရုန်းတတ်သော ပုံသဏ္ဍာန်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပေါက်ကွဲစေရန် ပြုလုပ်ထားသော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို စုံစမ်းထောက်လှမ်း ရှာဖွေရေးအတွက် အမှတ်အသား ပြုလုပ်ရေးဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့်အညီ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများဖြင့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်သော အခြား အရာဝတ္ထုပစ္စည်းတစ်ခုခုလည်းပါဝင်သည်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)